

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om den kommunale ejendomsbeskatning m. v.

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 2991, fremsættelsen i tidenden sp. 4955).

Sagen sattes til forhandling.

Indenrigsministeren (Søren Olesen): Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning indeholder en opfordring til regeringen om at udarbejde lovforslag til en ændring af ejendomsbeskatningen i kommunerne og af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne.

Når forslagsstillerne går videre og også vil foreskrive, hvad der skal stå i lovforslagene, er det klart, at regeringen ikke kan modtage en sådan opfordring. Hvis venstre og det konservative folkeparti virkelig har en enig og afklaret opfattelse af, hvorledes den kommunale beskatning bør være, hvad jeg har meget vanskeligt ved at tro, ville det være naturligt, om man selv fremsatte lovforslag om ændring af lovgivningen på dette område. Skal regeringen fremsætte et lovforslag, må det naturligvis være dens egne tanker, der nedfældes i lovforslaget. Men hvis de to partier har interne vanskeligheder ved at udtrykke sig — og man læser den ærede ordførers tale igennem med en vis velvilje, det bør man jo altid gøre — er meningen måske den, at oppositionen ønsker et udspil fra regeringen om disse spørgsmål og vil være klar til en fordomsfri behandling af eventuelle lovforslag fra regeringen.

Det ene ønske går ud på, at der sker en nedsættelse af eller bliver lagt loft over ejendomsskatterne. Den ærede ordfører hæftede sig i denne forbindelse navnlig ved, at ejendomsskatterne stadig stiger. Det er nu kun en halv sandhed. Ejendomsskatterne er nok steget, men de er ikke steget nær så meget som andre skatter og heller ikke nær så stærkt som priserne. Den ærede ordfører fremhævede navnlig forholdene i Københavns amt, og det er rigtigt, at ejendoms-skatterne nok er steget mere her end i andre amter, men det har alligevel været ganske umuligt for dem at holde trit med

jordpriserne, som hele tiden har holdt sig et godt stykke foran.

Ejendomsskatterne til sogne- og amtskommuner udskrives nok efter behov, men de er ikke steget i samme takt som behovet. Dette hænger sammen med, at den sognekommunale skattelovgivning i virkeligheden på dette område er ret elastisk. Sognerådene er for en stor del selv herrer over skatternes fordeling på fast ejendom og indkomst. Der er ingen, der er tvunget til at sætte ejendomsskatterne urimeligt i vejret, tværtimod, det er vanskeligt at få dem sat op, og nogle amtsråd har endda foretaget en nedsættelse mod sognerådernes ønske. Ligningsforholdet kan ikke være ensartet for hele landet, men må fastsættes under hensyn til hver enkelt kommunes særlige struktur.

Den ærede ordfører for forslagsstillerne udstødte et suk over, at den højtærede finansminister ikke er nogen Reventlow. Jeg tror dog, at den højtærede finansminister i høj grad bestræber sig for at leve op til tidligere store forbilleder i embedet, og det samme gælder regeringens øvrige medlemmer. Men hvad var det nu egentlig Reventlow gjorde? Han frigjorde bondejorden for herremændenes udbytning, det vil sige, at han frigjorde den for privat beskatning. Jeg kunne ønske, at jeg også hos forslagsstillerne kunne møde lidt forståelse for, at man, på samme måde som Reventlow, skulle frigøre nutidens landmænd for deres herremænd, nemlig prioritetsshaverne og jordspekulanterne for byområdernes vedkommende.

Derimod er det ikke rigtigt at tage Reventlow til indtægt for en nedsættelse af de offentlige byrder på jorden. Dem rørte Reventlow ikke ved, og deri tror jeg han gjorde rigtigt. Tværtimod var han med ved forberedelsen til den nye matrikulering med en nøjagtigere jordskyldvurdering, og til glæde for det ærede medlem vil jeg med den højtærede formands tilladelse citere, hvad Reventlow den 8. maj 1804 som chef for rentekammeret skrev til kongen:

„Thi endog i samme Provins er i Nærheden af de bedre Købstæder og i de folkerigere Egne Jord af lige Godhed af meget højere Værdi, end langt fra Købstæderne og i mindre beboede Egne. Langt rigtigere troe vi det derfor at

[Indenrigsministeren.]

bestemme Hartkornet efter Jordens Værdi; thi denne udviser bedst, hvor meget Jorden indbringer i Penge, og af dette Indbringende, og ikke den boniterede Jords Kvantitet, kunne Skatter billigen ydes af Alle.“

Jeg er alvorligt bange for, at det ærede medlems tankeklarhed i dette spørgsmål ikke står mål med Reventlows.

Dernæst rejser forslagsstillerne spørgsmålet om en ændret byrdefordeling mellem stat og kommune. Jeg skal gerne medgive, at der måske nok kunne være grund til at se lidt herpå. Det er et område, der stadig er udvikling i, og hvor der også er blevet gennemført adskillige ændringer, men det er muligt, at der på visse områder tiltrænges en revision. Dette har regeringen også stadig haft for øje, men hvis forslagsstillerne mener, at en revision af byrdefordelingen skal munde ud i en skattelettelse for kommunerne, mod at staten betaler, må man være klar over, at det i så fald kan gå stærkt ud over det kommunale selvstyre, og jeg har mine tvivl om, hvorvidt kommunerne egentlig er tjent hermed. Da en skattelettelse for kommunerne vil betyde en tilsvarende forøgelse af statens udgifter, kunne jeg tænke mig at spørge forslagsstillerne, om de da ønsker at forhøje statskatterne til dækning af disse øgede udgifter. Det lyder mærkeligt, lige efter at de samme to partier har fremsat stærke krav om en nedsættelse af statsskatterne.

Jeg forstår i øvrigt på forslagsstillerne, at baggrunden for ønsket om, at staten skal overtage en større andel af de kommunale udgifter, bl. a. er, at kommunernes udgifter i fremtiden må ventes at stige stærkt ikke mindst som følge af de nye, store lønudgifter. Jeg kan i denne forbindelse ikke tilbageholde en bemærkning om, at det så havde været bedre, hvis kommunerne ikke havde været alt for ivrige efter at overgå staten. Hvis staten skal overtage visse kommunale udgifter, f. eks. kommunernes andel af folkepensionen, mener jeg, at man til gengæld må finde andre områder, hvor kommunerne kan overtage visse af statens udgifter. Det ville måske være nyttigt at foretage en undersøgelse af, hvilke opgaver der mest hensigtsmæssigt kan henlægges til staten, og hvilke opgaver kommunerne bør

løse, således at kommunerne virkelig kom til at løse disse opgaver under eget ansvar og uden økonomisk bistand fra staten.

Regeringen kan som sagt ikke tjene forslagsstillerne i at udarbejde lovforslag i overensstemmelse med de fremsatte ønsker, men spørgsmålet vil blive taget op til overvejelse i regeringen og lovforslag fremsat, hvis man finder det ønskeligt; i så tilfælde vil jeg håbe, at oppositionens tilsagn om en fordomsfri behandling stadig vil stå ved magt.

Ordføreren for forslagsstillerne (Thisted Knudsen): Jeg ved ikke, om jeg kan takke den højtærede indenrigsminister for hans svar på det forslag til folketingsbeslutning, vi har fremsat angående den kommunale ejendomsbeskatning. Jeg forstod i hvert fald på indenrigsministeren, at de veje, som vi i forslaget havde peget på: dels at opnå en væsentlig nedsættelse af den kommunale skat på fast ejendom, dels at få lagt loft over denne beskatning, ikke havde fundet behag hos ministeren, men jeg forstod, for så vidt angår den anden del af forslaget, at regeringen i hvert fald så med en vis sympati på det problem, der ligger i den nuværende byrdefordeling mellem staten og kommunerne. Jeg forstod også, at indenrigsministeren faktisk var indstillet på, at her var ting at rette; men ministeren sluttede dog med at sige, at hvis man troede, at man ved en ændret byrdefordeling kunne nedsætte den kommunale beskatning, tog man fejl. Jeg ved ikke, om jeg har forstået den højtærede indenrigsminister rigtigt, men hvis dette er tilfældet, har ministeren jo ikke megen sympati for det forslag til folketingsbeslutning, som her er til behandling.

Det afgørende for os har været at få at vide, hvilket standpunkt regeringen egentlig tager til de faste skatter ude i kommunerne, om regeringen vil erkende, at den udvikling, der her er i gang, er af en sådan beskaffenhed, at denne beskatning bliver mere og mere urimelig, mere og mere uretfærdig, rammer landbrugsproduktionen og boligen.

Jeg fik ikke noget klart svar herpå af den højtærede indenrigsminister, og jeg må altså opfatte det på den måde, at man vil have opmærksomheden henvendt på sagen; man vil overveje den, man har endnu ikke taget stilling til, hvorvidt man i den kommende

[Thisted Knudsen.]

folketingssamling vil fremsætte forslag herom. Det vil altså sige: intet løfte til det konservative folkeparti og venstre i denne henseende.

Må jeg knytte nogle enkelte bemærkninger til ministerens betragtninger. Den højtærede indenrigsminister var inde på spørgsmålet om kommunernes lønpolitik — ja, og så sagde ministeren, at man havde været for ivrig til at gå foran staten i denne henseende. Det er muligt. Jeg mener, at den måde, dette lønfremstød blev gennemført på, og som regeringen og vel også folketingset har et vist ansvar for, har vist sig at være forkert. Man gennemførte en lønningslov med tilbagevirkende kraft, men på det tidspunkt, da man satte lønningsloven i kraft, havde kommunerne ikke klaret deres forhold i så henseende, og så blev slutresultatet, at kommunerne kom til at stå over for at skulle yde nogle store efterbetalinger; det faktiske forhold — det ved den højtærede finansminister sikkert godt — var, at den højtærede finansminister tog samtlige kommuners sparepenge. Ja, vi måtte efterregulere indtil 1. april 1958, og enhver ved, hvad det betyder for sygehusvæsenet og for kommunerne i øvrigt. Men denne lønpolitik, som vi har været tvunget til at føre f. eks. inden for sygehusvæsenet, driver ganske givet de amtskommunale skatter i vejret, og selv om staten på et eller andet tidspunkt skal dække en del heraf, bliver dog tilbage, at amtsskatterne vil stige ganske betydeligt.

Jeg har den sidste udregning fra Amtsrådsforeningen, der viser, hvordan det egentlig er gået f. eks. landbruget ved skatteudskrivningen for 1959-60, således som denne nu er budgetteret. For landbrugs-ejendommens vedkommende betales der i 1958-59 i grundskyld til amtskommunerne, efter at tilskuddet fra staten til nedbringelse er taget i betragtning, ca. 62 mill. kr. I det nye år, det vil altså findes os i, 1959-60, er landbrugets grundskyld til amtskommunerne steget fra 62 mill. kr. til 73 mill. kr. Denne udregning, der altså fremkommer officielt om et par dage, viser den skattemæssige udvikling. Det vil altså sige — lad os nu regne med 5 pct. — at man skyder yderligere en prioritet på ca. 200 mill. kr. ind i landbruget, som skal forrente denne.

Det er den lille tabel, højtærede finansminister. (*Finansministeren* [Kampmann]: Det glæder mig at høre!). Ja, det glæder ministeren, men det er altså rigtigt.

Så minder den højtærede indenrigsminister imidlertid om Reventlow. Jeg har ikke den opfattelse, at Reventlow pålagde landbruget byrder, som i virkeligheden andre, når byrderne skulle fordeles retfærdigt, skulle være med til at betale. Jeg mener, at den højtærede indenrigsminister bygger på helt gale forudsætninger, når han vil føre Reventlows udtalelser fra for 150 år tilbage frem til 1959. Det har jo i realiteten intet med virkeligheden at gøre. Nej, Reventlow ville frigøre landbruget, han ville fordele byrderne på en jævn, retfærdig og ligelig måde, og det er også det, vi har forsøgt at få den højtærede indenrigsminister til, men det har vi altså ikke kunnet.

Udviklingen er efter mit skøn et udtryk for, at udgifterne såvel i amtskommunerne som i sognekommunerne vil blive ved med at stige. Der stilles krav til skolebyggeri, der stilles mange, mange andre krav i det lille kommunale samfund, det kan ikke undgås, og det viser sig også, at hvert eneste år skyder både sogne- og amtskommuner en ny prioritet ind i landbrugs-ejendommene, og såmænd også i boligen. Det er udviklingen, og den vil fortsætte. Så er det, vi stiller det spørgsmål til regeringen: er det rimeligt og retfærdigt, at det offentlige år efter år skyder en ny prioritet ind i en vigtig produktion og ind i boligen? Er ikke det tidspunkt kommet, da man alvorligt må tage sagen op og sige: denne udvikling kan simpelt hen ikke fortsætte, uden at urimeligheden og uretfærdigheden bliver større, både for landbrugets vedkommende — som vi har drøftet før her i dag — og i lige så høj grad for boligens vedkommende? Vort spørgsmål til regeringen er altså enkelt og ligetil dette: vil man se på denne udvikling? Vil man eventuelt være med til at standse den? Vil man være med til at søge at få lagt et loft over en beskatning, hvorom man, hvis man skal lægge hånden på hjertet — jeg tror, den højtærede finansminister vil give mig ret — må sige, at det er den farligste og den uretfærdigste form for beskatning, vi har her i landet?

Så siger den højtærede indenrigsminister:

[Thisted Knudsen.]

hvis vi letter disse amts- og sognekommunale ejendomsskatter, hvad så? Skal staten så betale? Ja, staten har dog bedre muligheder herfor. De forhold, vi lever under, er forhold med stigende produktion og stigende velstand; den højtærede finansminister kan hvert år notere, at provenuet af forbrugsskatterne i forhold til det, han har budgetteret, er steget meget voldsomt; alene sidste år så vi jo, at finansministeren havde indkasseret 150 mill. kr. mere, var det vist, på forbrugsafgifterne, end der var budgetteret. Jeg mener, at udviklingens gang er sådan, at hvis man står over for spørgsmålet: faste ejendomsskatter eller en mere rimelig og retfærdig fordeling, vil forbrugsskatterne komme finansministeren til hjælp i meget høj grad, så betænkelighederne ikke behøver at være så forfærdelig store.

Dernæst byrdefordelingen mellem kommunerne. Vi peger fra venstres og det konservatives folkepartis side i vort forslag på, at der er et problem f. eks. med de såkaldte lovbestemte udgifter. Lad os tage sådan noget som folkepensionsudgifterne. Jeg synes ikke, det er rimeligt og retfærdigt, at skattebyrden i en kommune kan være påvirket af, hvorvidt der er flere eller færre folkepensionister i kommunen, altså om kommunen er i den situation, at det er eftertragtelserværdigt at bo i den, så folk søger derhen. Heldigvis er det sådan, at kommunalbestyrelserne ingen indflydelse har på disse folkepensionsudgifter; det er loven, der giver den enkelte ret til folkepension. Hvorfor ikke se på dette problem og sige: det er naturligt, at denne udgift fremtidig går helt over til staten? Det kan i hvert fald ikke genere det kommunale selvstyre.

Eller lad os se på vejudgifterne, f. eks. udgifterne til hovedvejene. Jeg hørte forleden dag, at man ville pålægge et amt at være med til at betale en omkørselsvej uden om en by, en omkørselsvej, der er nødvendig ikke af hensyn til den lokale trafik, men af hensyn til langdistance-trafikken, altså slet ikke nogen lokal opgave. Det er efter min mening helt urimeligt. Denne udgift bundfælder sig i stigende amtskommunale udgifter, dermed i stigende amtsskatter, og så væltes den over på landbrugsproduktionen og på boligen. Når nu

den højtærede indenrigsminister stiller sig venligt, synes jeg, at her er et forhold, som man skulle tage op.

Der er også en ting som vore sygehusudgifter. Vi har drøftet spørgsmålet om de trafikskadede, der betyder en meget, meget stor udgift for kommunerne. Vi har ment, at disse udgifter ikke burde påhvile købstadkommunerne eller amtskommunerne. Det er igen boligen, og det er igen landbrugsproduktionen, der stort set skal bære udgiften. Var det dog ikke rimeligt om det var motormillionerne, der betalte? Her er altså også et punkt; og sådan kunne vi blive ved.

Det, der er afgørende, når vi skal søge at finde en mere forstandig byrdefordeling, er den gode vilje. Der var jo ingen god vilje hos den højtærede indenrigsminister. Vi er fuldstændig indforståede med, at der skal en fordomsfri behandling til, og vi har peget på de veje, man kunne gå, for hvis vi ikke havde peget på noget som helst, ville den højtærede indenrigsminister sige: hvad er det, I har med? Vi har ment, at her var en vej, der var anvendelig; at her var en mulighed, der kunne overvejes.

Jeg vil derfor igen spørge, og jeg vil gerne have et mere konkret svar — det svar, ministeren gav, var jo så flydende, det var et forsøg på at gå udenom — lad mig spørge ganske konkret, efter at jeg nu har nævnt en lang række punkter, der kan give anledning til overvejelser, om ikke regeringen inden næste folketingsår vil tage problemet om udviklingen inden for den kommunale beskatning op til alvorlig behandling. Det kan ikke nytte, at man bare siger: nu vil vi tænke over det! Hvis man erkender, at her er et problem, vil man så sige: vi tager det med i vore overvejelser, og så kommer vi med et forslag?

For det partis vedkommende, som jeg repræsenterer, kan jeg sige, at vi er fordomsfri. Det afgørende for os er at få en retfærdig og rimelig beskatning, at få flyttet den særskat, der hviler på landbruget i dag, og i større omfang at få fritaget boligen for en urimelig beskatning. Jeg stiller spørgsmålet på ny til den højtærede indenrigsminister.

Ove Hansen: Jeg forstod den ærede ordfører for forslagsstillerne, det ærede medlem

[Ove Hansen.]

hr. Thisted Knudsens udtalelser således, at man gerne vil have de stigende udgifter, som kommunerne har påtaget sig ved de forhøjede tjenestemandslønninger, udredet af de personlige skatter alene; det samme gælder udgifterne til skolebyggeriet, i det hele taget den kommunale anlægsvirksomhed. Jeg tror, at mange sognekommuner her i landet og også mange sognerådsformænd, der tilhører venstre, ville være i en vanskelig situation, hvis vi slækkede for meget på vore ejendomsskatter. Der er jo mange landmænd her i landet — det ved vi alle — som ikke svarer ret meget i personlig skat, og nu vil man altså gerne give dem yderligere en lettelse i ejendomsskatterne.

Når man drøfter hele dette problem om, hvorvidt vi skal ligne vore skatter på fast ejendom eller på personlig indkomst, så jeg meget gerne, at venstre, og det gælder også for det konservative folkepartis vedkommende, fortalte folk den virkelige sandhed, nemlig at hver krone, man letter ejendomsskatterne med, skal overføres til de personlige skatter. Der er ikke tale om en egentlig skattelettelse; der er kun tale om en overføring til de personlige skatter. Og man burde egentlig gå videre og samtidig oplyse, at de, der er ejere af store ejendomme, formentlig får en skattelettelse, medens de, der er ejere af mindre ejendomme, næppe får nogen lettelse, måske snarere en større byrde, og at endelig de, der slet ingen ejendom har, i hvert fald kan være sikre på at få en større skattestigning.

Den ærede ordfører for forslagsstillerne sagde i sin fremsættelsestale bl. a., at ejendomsskatterne navnlig rammer landbrugsejendommene og dermed landbrugsproduktionen. Er det nu rigtigt? Landbrugsejendomme, der virkelig er rene landbrugsejendomme, vurderes i reglen lavt, ikke alene hvad jorden angår, men også hvad ejendommens bygninger angår; det er vist meget sjældent, at vurderingssummen når ejendommens værdi i handel og vandel. Bliver en ejendom derimod genstand for en eller flere handler, hvorunder salgsprisen langt overstiger vurderingssummen, vil ejendommen naturligvis få en stigning i vurderingssummen, men så er det handlerne, der har fremkaldt den høje vurdering.

Ejendomsskatterne er en prioritet, som samfundet har i jorden, og fjernes denne prioritet eller lettes den betydeligt, er der for mig ingen tvivl om, at ejendommen vil stige betydeligt i pris til stor skade for landbruget.

Det ærede medlem hr. Thisted Knudsen nævner, at jordværdierne beskattes 3 gange, nemlig til sognekommunen, til amtskommunen og til staten. Det er naturligvis rigtigt, at en ejendom i en sognekommune er genstand for beskatning 3 gange, men noget tilsvarende gælder jo også for de personlige skatters vedkommende. Ganske vist svares der ikke personlig skat til amtskommunen, men til gengæld er den skat, der svares til staten af indkomsten, betydelig større.

Hvor meget en sognekommune vil udskrive på fast ejendom, afgør de kommunale myndigheder selv, men jeg forstår de ærede medlemmers forslag således, at man ikke har stor tillid til det kommunale selvstyre og derfor vil have lagt loft over forholdet mellem grundskyldpromillen og skatteprocenten, med andre ord: man vil give det kommunale selvstyre spændetroje på.

I det lovforslag, som venstre og de konservative med det ærede medlem hr. Thisted Knudsen som ordfører fremsatte i det høje ting i 1957, gik man endog så vidt, at man foreslog, at grundskyldpromillen højst måtte være 3 gange skatteprocenten. Jeg går ud fra, at det forslag, vi her har til behandling, er udtryk for, at man har indset, at forslaget af 1957 var for hårdt at byde det kommunale selvstyre.

Jeg tror, man skal være varsom med at fastsætte et bestemt forhold mellem grundskyldpromillen og skatteprocenten. Uensartetheden kommunerne imellem, deres forskelligheder i struktur o. s. v. gør det meget vanskeligt at foretage en afgrænsning. Dertil kommer jo, at det i høj grad er et indgreb i det kommunale selvstyre. Skal der lægges et loft, må det i hvert fald lægges så højt, at det ikke bringer vanskeligheder i sognekommunerne. Det ville sikkert ikke være godt for kommunerne, dersom det ærede medlem hr. Thisted Knudsen skulle bestemme loftshøjden.

Skatterne til amtskommunen kom det ærede medlem også ind på, så derfor er

[Ove Hansen.]

der også grund for mig til at komme lidt nærmere ind på disse skatter, ikke mindst på baggrund af, at venstre og det konservative folkeparti ynder at fortælle, at det udelukkende er indehavere af ejendomme, der betaler og afholder amtskommunens udgifter. Det er rigtigt, at amtskommunen kun har mulighed for at udskrive skat på fast ejendom, men det er kun en lille del af amtskommunens udgifter, der lignedes på fast ejendom; over 65 pct. af amtskommunens udgifter afholdes af statskassen — det ved det ærede medlem hr. Thisted Knudsen så udmærket godt. Hvorfor nævner man ikke de faktiske forhold i stedet for fremdeles at fortælle, at det kun er indehavere af ejendomme, der bærer amtskommunens udgifter? For øvrigt betaler lejerne vel gennem huslejen deres part af de amtskommunale skatter. Og endelig, hvem er det, der nyder en særlig begunstiggelse, når det drejer sig om de amtskommunale skatter? Er det ikke landbruget? Vedtog vi ikke her i det høje ting i fjor på baggrund af den krise, landbruget befandt sig i, at begunstige landbruget? Vi vedtog en lov, der gik ud på, at landbruget i 1958 ikke måtte betale mere i skat til amtskommunen, end det gjorde det foregående år, selv om amtskommunen ville udskrive forøgede skatter.

Det ærede medlem hr. Thisted Knudsen siger også, at det er urimeligt, at man beskatter boligen, således som tilfældet er nu. Jeg indrømmer, at vi meget gerne så, at man havde så højt et skattefrit fradrag, at boligerne blev fritaget, ja, måske slet ikke skulle betale afgifter, og at man i stedet havde en større grundskyld. Jeg vil dog i denne forbindelse anføre, at man i bymæssige kommuner kan give skattefrit fradrag på indtil 35 000 kr. og i sognekommuner på indtil 20 000 kr. Det bevirker, at mange små ejendomme helt er fritaget for til kommunen at svare bygningskyld. Ser man endelig på sådan et hus' driftsregnskab, vil der formentlig som oftest fremkomme et underskud, idet der jo er lagt loft over indtægtens højde, nemlig 3,5 pct. af ejendoms-skylden, hvorimod der ikke er lagt loft over udgifternes højde. Jeg tror, dette i langt de fleste tilfælde medfører, at der bliver et ret stort underskud på et almindeligt hus,

et underskud, som kan fradrages i de personlige skatter, således at skatteyderen altså her får en fordel. I hvert fald ser man underskud på driftsregnskabet for så godt som alle huse, der er opført efter 1945. Der-til kommer, at alt nybyggeri nu er fritaget for at svare bygningskyld både til staten og til kommunen i 22 år.

Endelig foreslår det ærede medlem hr. Thisted Knudsen, at byrdefordelingen mellem stat og kommune tages op til revision, således at staten påtager sig flere og flere af kommunens udgifter. Som kommunalmand mener jeg, man skal være forsigtig med at kræve, at staten påtager sig flere af kommunens udgifter, for følgen heraf bliver vel, og med rette, at staten forlanger mere kontrol med den kommunale administration, det kommunale selvstyre; det tror jeg ikke man ude i kommunerne kan være tilfreds med.

Poul Møller: Når mit parti er medfor-slagsstiller til dette forslag til folketings-beslutning, er det hverken på grund af det, Reventlow sagde i 1804, eller på grund af hvad hans regent, kronprins Frederik, eller nogen som helst anden fra den tid mente, hvad jeg synes må have meget lidt interesse for de forhold, vi står i i dag, men det er simpelt hen, fordi vi mener, ejendomsbeskatningen er blevet forældet, at det er et urimeligt, forældet synspunkt at ville bedømme folks skatteevne, deres mulighed for at bidrage til de offentlige udgifter, for-trinsvis efter deres rådighed over fast ejendom.

Jeg vil naturligvis gerne give det ærede medlem hr. Ove Hansen ret i den betragtning, at hvis man letter ejendomsskatterne, vil den store ejendom blive lettet mere end den mindre, det er så usigelig rigtigt, men jeg kan nu heller ikke se, at der ville være noget urimeligt i det. Det ville være urime-ligt, hvis man tænkte sig, at den store ejendom altid havde den store indtægt og den lille ejendom altid den lille indtægt. Dette forslag tager jo sigte på både byejeendomme og landejendomme, og det ærede medlem må vist give mig ret i, at vi har adskillige eksempler på folk, der sidder i store ejendomme med forholdsvis små indtægter, og folk, der sidder i små ejendomme med store indtægter. Om man har anbragt sin for-

[Poul Møller.]

mue i en ejendom, i kunstværker, i værdipapirer eller på anden måde, skulle for så vidt beskatningsmæssigt være fuldstændig ligegyldigt, og de mennesker, der har ejendomme, betaler jo deres formueskat efter den vurdering, ejendommen er opgjort til, og bidrager derved til skatterne på samme måde som den, der har anbragt sin opsparede kapital i værdipapirer, i aktier, i obligationer, i indskud i banker og sparekasser eller i maskiner i sin egen erhvervsvirksomhed. Ejendomsbeskatningen lægger en ekstra skat på dem, der har anbragt kapital i ejendom, i modsætning til dem, der har anbragt kapital i maskiner, biler eller i andre genstande af værdi, og jeg tror, det er dette forhold, vi må revidere. Man kan nok diskutere grundskyldens salighed og dens saglighed, men jeg skal ikke indlade mig på en dybsindig grundskyldsdiskussion i dag. Man har hidtil i dette høje ting været enig om, at bygningskatterne skulle afvikles; så kommer her et forslag, der tilsigter en reform på dette område, hvorved bygningsbeskatningen afvikles, og når lovforslag kommer frem, kan man diskutere, hvorvidt regeringen har valgt det rette. Tidligere var vi alle enige om, at bygningskatten var en skat på arbejdsindkomsten, på arbejdet, og at det var urimeligt, at det arbejde, der blev præsteret ved at bygge et hus, skulle specielt beskattes. Det var en urimelig form for beskatning, sagde alle partier. Og nu i dag siger man: det kan praktisk talt ikke ændres, det kan vi ikke have med at gøre! Denne regering, som er sammensat af partier, der gik så varmt ind for, at bygningskatten skulle væk, har forhøjet bygningskatten mere, end nogen anden regering har gjort det siden Reventlows tid — hvis vi endelig skal tilbage dertil. Det er derfor mærkeligt, at vi ikke i dag foranlediget af dette forslag til folketingsbeslutning sagligt og roligt kan sige: lad os nu først få dette forslag i udvalg, og lad os så se, om regeringen ikke på grundlag af de forhandlinger, vi kan føre i udvalget, kan påtage sig at

frem sætte et lovforslag; når så det foreligger til efteråret, kan vi se, om regeringen har ramt det rigtige, og så kan vi begynde at dele os. Men jeg kan ikke forstå, at regeringen allerede nu afviser oppositionens ønske om, at den skal forme et lovforslag.

Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Ove Hansen og til den højtærede indenrigsminister, at jeg havde ment, vi stort set var enige om, at vi ville fastlægge forholdet imellem grundskyldpromille og skatteprocent, i sin tid, da vi behandlede finansministerens skattereformforslag. Nu sidder den højtærede minister ikke i skatteudvalget, men det ærede medlem sidder der, og jeg forstod dengang, at vi var enige om det princip, ligesom vi var enige om, at bygningskatterne skulle væk. Vi kunne diskutere, om det skulle være låst fast i forholdet 1:3 eller 1:4, måske højere, men vi var enige om, at der var noget fornuftigt i, at kommunerne ikke var helt frit stillet.

Nu siger det ærede medlem hr. Ove Hansen, at det kan man ikke gøre, det vil være at lægge spændetrøje på kommunerne, hvis de ikke må tage så meget ud af de faste ejendomme, som de har lyst til. Jeg ved ikke, hvor meget det ærede medlem ellers har imod at lægge spændetrøje på kommunerne. Jeg kan huske, vi havde en diskussion i vinter, hvor det ærede medlem var særdeles villig til at gennemføre et skattelovsforslag — ganske vist protesterede han imod det i Københavns amts sognerådsforening, men herinde stemte han for det — som i høj grad lagde en spændetrøje på kommunerne, idet det bestemte, at kommunerne ikke selv måtte fastlægge, hvor mange kommunale skatteydere de skulle have; der skulle være en grænse for, hvor mange der skulle betale kommuneskat. Skulle det så være urimeligt at sige til kommunerne: inden for dette spillerum kan I fastlægge forholdet mellem beskatningen på fast ejendom og beskatningen på indkomst til dækning af jeres udgifter?

Jeg er naturligvis fuldstændig klar over, at vi ikke sparer en eneste krone, fordi vi

[Poul Møller.]

nedsætter ejendomsskatterne; skatterne skal så betales på anden måde, men det er dog ikke helt ligegyldigt, hvordan de bliver betalt. Det er et problem, der har interesseret mange her i det høje ting tidligere, måske ikke så meget det ærede medlem som andre, at finde ud af, om vi havde en rimelig fordeling af skattebyrden, og det er et spørgsmål, om det er en rimelig fordeling, vi har i dag mellem beskatningen af fast ejendom og beskatningen af indkomst. Er det rimeligt helt at overlade til kommunerne selv at bestemme, hvorledes de vil have dette forhold fastlagt? Det er dog vist således, at ingen her har ønske om, at købstadkommunerne skal have den frihed, som det ærede medlem gør sig til talsmand for at sognekommunerne skal have, at købstadkommunerne skal kunne gå lige så højt op med den faste ejendomsbeskatning som sognekommunerne. Man har dog anerkendt, at det ville være urimeligt, om der her var et sådant fuldstændig frit forhold mellem skat på fast ejendom og indkomstskat.

Må jeg sige til den højtærede minister, at det, vi i forslaget punkt b) gør os til talsmænd for, er at få ændret refusionssystemet mellem stat og kommune, således at de lovbestemte udgifter, som kommunerne ikke har indflydelse på, men som det høje ting har fastsat, skulle kommunerne ikke have noget økonomisk ansvar for, men til gengæld skulle kommunerne — jeg vil gerne sige til den højtærede indenrigsminister, at det er i hvert fald min mening — have friere rådighed og også bære en større del af det økonomiske ansvar med hensyn til de udgifter, de selv er herrer over. (*Afbrydelse*). Det kan vi diskutere, når den højtærede minister kommer med sit lovforslag; det er det, vi gerne vil have ham til.

Jeg mener, det må være noget, som må optage tinget, og som vi må være interesseret i at få et lovforslag frem om. Det er bl. a. det, vi tilsigter med dette forslag til folketingsbeslutning.

Jeg tror også, at man ved et ændret refusionssystem kan spare skatteborgerne for nogle penge, for formålet med at ændre refusionssystemet er bl. a. at nå frem til, at kommunerne får mere direkte interesse i at holde igen på visse udgifter, fordi de selv

skal bære en større part af dem. Derfor kan et ændret refusionssystem føre til nedsættelse af den samlede beskatning ved større tilbageholdenhed fra kommunernes side.

Det er som sagt problemer af denne art, som er motiveringen for, at vi er medforlagsstillere til dette forslag til folketingsbeslutning. Det er et ønske, som vi har hørt vel fra alle partier, om at komme væk fra en forældet ejendomsbeskatning, et forældet skattebyrdesystem, som hviler tungt på mennesker, der har fast ejendom, uden at det egentlig er udtryk for skatteevne, og komme over til et nyt refusionssystem, som i højere grad fritager kommunerne for de udgifter, vi pålægger dem, men til gengæld giver kommunerne ansvaret for de udgifter, de selv frit kan afholde. Det er det, vi gerne vil have undersøgt, og vi beder den høje regering fremsætte lovforslag.

Jeg tror egentlig, at man, inden man afviser det, skulle lade forslaget til folketingsbeslutning gå til en kortvarig udvalgsbehandling. Mon vi så ikke, når vi tænker på alt, hvad der er sagt om ejendomsbeskatning i tidens løb fra Reventlows tid til den højtærede indenrigsminister hr. Søren Olesens, kunne blive enige om i overensstemmelse med fortiden at pålægge den høje regering at fremsætte et sådant lovforslag. Mon den højtærede minister så ikke vil gøre det, således at han kan leve op til de højeste traditioner i dansk historie, leve op til hr. Reventlow?

Kirkegaard: Da jeg læste de korte bemærkninger, hvormed det ærede medlem hr. Thisted Knudsen begrunder det forslag til folketingsbeslutning, som han som ordfører har fremsat, fik jeg det indtryk, at det ærede medlem egentlig ville bane vej for en lovgivning om faste ejendomsskatter, som kunne samle et betydeligt flertal her i tinget, og hvis det er det ærede medlems mening, er jeg ikke uenig med ham. Jeg tror, det ville være godt, om vi kunne nå dertil, men efterhånden begynder jeg at tvivle lidt, for selv om det ærede medlem anmodede om fordomsfri behandling o. s. v., synes jeg, han dvælede lidt for meget ved de kritiske bemærkninger. Jeg tror ikke, vi når det mål, som det ærede medlem begyndte med at nævne, eller når til sam-

[Kirkegaard.]

arbejde, hvis det ærede medlem udelukkende kritiserer det bestående som uretfærdigt, for at bruge det ærede medlems eget udtryk. Hvad er i virkeligheden retfærdighed med hensyn til faste skatter? Det er ikke nemt at svare på, for hvis man spørger landbrugets to store organisationer, vil de svare forskelligt i hvert tilfælde, det er ganske afgjort, de er ikke enige om det.

Det lyder meget bestikkende, når det siges, at de faste skatter skal nedsættes, men det kan ikke skjules, at det f. eks. i en ren landkommune kan virke yderst uretfærdigt at nedsætte de faste skatter. Efter de mange udregninger, jeg har set, er der alt andet lige en klar tendens i retning af, at de store ejendomme får en lettelse, at det går lige op for de middelstore ejendomme, men at de mindre ejendomme, altså husmandsbrugene, får en skattestigning. Jeg må mene, at det kan ikke være helt retfærdigt at give de store ejendomme, som også har de store formuer — det viser jo enhver statistik — en skattelettelse på de mindre ejendommers bekostning. Jeg mener, at Husmandsforeningerne er nærmere ved retfærdigheden end Landboforeningerne i så henseende, og det er Landboforeningernes synspunkt, det ærede medlem hr. Thisted Knudsen gør sig til talsmand for, for så vidt angår de faste ejendomsskatter ud over landet.

Jeg er heller ikke sikker på, at det er den helt rigtige vej, det ærede medlem hr. Thisted Knudsen går. Det er ganske mærkeligt, at han på et så sent tidspunkt af folketingssamlingen ligefrem bestiller, om jeg må bruge det udtryk, et lovforslag om de faste ejendomsskatter hos regeringen. Jeg tror ikke, at det vil blive nemt at nå et resultat på den måde. Hvis der skal være mulighed for at nå frem til et samarbejde og få en betydelig tilslutning til en ændret lovgivning om de faste ejendomsskatter, tror jeg, det er nødvendigt, at vi prøver at snakke sammen om problemet, og derfor tror jeg, det vil være rigtigt, om dette forslag til folketingsbeslutning, som jeg ikke mener er afvist af regeringen, går i udvalg, som også det ærede medlem hr. Poul Møller nævnte. Det er jo muligt, at det ærede medlem hr. Thisted Knudsen,

som er ordfører for forslagsstillerne, kan få betydelig indflydelse i dette udvalg, f. eks. som formand. I hvert fald skal han have lejlighed til at fremsætte nok så konkrete synspunkter i retning af det, vi her behandler, og forslag, som der vil være mulighed for at fremsætte under en sådan debat.

Niels Andersen: Det ærede medlem hr. Thisted Knudsen gav udtryk for, at de faste skatter rammer landbrugserhvervet. Når man ser på, hvor meget de faste skatter rammer landbrugserhvervet, er det i hvert fald under ingen omstændigheder over halvdelen af de faste skatter — i halvdelen er endda indregnet, så vidt jeg har forstået det, boligerne i stationsbyerne — og når dertil kommer den ejendomsbeskatning, der er gennemført i henhold til den sidste boliglov, bliver det ikke engang tilnærmelsesvis halvdelen, der rammer landbrugserhvervet.

Imidlertid synes jeg, at man må slå fast, at samfundet nu engang har et behov for midler, et behov, som det på en eller anden måde skal have dækket, og hvis man letter ejendomsbeskatningen, overvælter man jo blot byrden på indkomstbeskatningen. Det vil altså sige, at landmanden så overvælter en del af disse skatter f. eks. på sin tjenestekarl eller -pige, og det kan vel ikke være meningen, at man på den måde skal hæve omkostningsniveauet. Man kan lige så godt slå fast, at de midler, det offentlige skal bruge, enten det er inden for kommuner, amter eller staten, kun kan komme fra produktionen, og jo flere omveje man går for at tilvejebringe disse midler, jo mere irrationelt bliver det. Dertil kommer yderligere, at en lettelse af ejendomsbeskatningen vil blive kapitaliseret, det vil sige, at priserne på landbrugsejendomme vil stige, og derved vælter man i øget omfang byrden over på den næste generation. Det er jo det, der er sket i stadig højere og højere grad. Man har kapitaliseret værdierne, og bl. a. derfor har vi i dag et meget højt omkostningsniveau. Et af de største økonomiske problemer, vi står over for i dag, er at hindre en kapitalisering af den økonomiske aktivitet, og derfor er der et vældigt behov for gennemførelse af en

[Niels Andersen.]

rational grundskyldslovgivning, som hindrer en kapitalisering af den økonomiske aktivitet.

Derfor ville jeg i og for sig hilse med tilfredshed, om man omlagde de nuværende ejendomsskatter, sådan at man kom væk fra selve bygningsskatterne og kom frem til en mere renlivet grundskyldslovgivning. Det har jeg ikke noget imod, det vil jeg tværtimod gerne medvirke til.

Med hensyn til byrdefordelingen mellem stat og kommuner kan der naturligvis være problemer. Det ærede medlem hr. Thisted Knudsen nævnte folkepensionen, og jeg må ærligt erkende, at jeg mener, at folkepensionen burde flyttes bort fra de kommunale budgetter og over til statsbudgettet; men en effektiv grundskyldslovgivning ville dog løse mange af de problemer, vi her er inde på, sådan at vi kunne få en bedre byrdefordeling mellem disse instanser.

Jeg vil også gerne erkende over for det ærede medlem hr. Thisted Knudsen, at udskrivning af ejendomsskatter efter behov er et forkert princip. Det er vel nok medvirkende til at gøre selve grundskyldstanken upopulær, at man har udskrevet ejendomsskatter efter behov. Det, man efter min opfattelse skal frem til, er at inddrage renten af den til enhver tid værende jordværdi. Det vil være en hjælp for landbrugserhvervet, det vil betyde, at man helt præcis ved, hvor meget man skal yde. Der er ikke noget behovproblem, og det vil betyde, at ungdommen meget lettere vil kunne komme til den jord, som den nu engang skal have for at komme til at virke i landbrugserhvervet. Jeg vil også understrege, at hvis man når frem til at gennemføre en effektiv grundskyldslovgivning, vil jordværdierne i øget omfang flyttes fra land- til byområder og til byernes omegnsområder. Derfor vil jeg gerne konkludere i, at det, vi har brug for i dag i højere grad end nogen sinde tidligere, er en virkelig effektiv grundskyldslovgivning, som betyder en inddragning af den til enhver tid værende rente af jordværdien. Kan vi medvirke til en sådan lovgivning, skal vi gerne være med i udvalgsarbejdet, og kan man ændre denne henstilling til regeringen til et andragende om at gennemføre eller foreslå en sådan lovgivning, som

vil betyde indførelse af fuld grundskyld, er vi helt med på det.

Det ærede medlem hr. Poul Møller taler om, at når man anbringer pengene i det ene eller det andet, hvad enten det er ejendomme, værdipapirer eller kunstgenstande, skal de ikke beskattes stærkere på den ene end på den anden måde; disse penge skal være ens stillet. Jeg vil gerne sige til det ærede medlem, at så er der ikke ret meget forståelse for hele dette problem. Når vi ønsker en inddragning af jordrenten, er det, fordi vi erkender, at selve samfundets udvikling og vækst er noget, vi alle sammen har andel i. Det kan ikke sidestilles med de penge, man anbringer i værdipapirer eller kunstgenstande. Det er noget, hver eneste generation medvirker til, og vi anser det derfor for en selvfølge, at denne forøgelse af samfundets jordværdi skal tilhøre os alle; man kan i hvert fald ikke tale om nogen som helst retfærdighed i forbindelse med indkomstbeskatning. Det kan man kun tale om, når man når frem til at skulle betale en afgift for den erhvervs mulighed, man har, eller for den jord, man beslaglægger til bolig. Så kan der blive tale om retfærdighed, men ikke før, thi der er ikke noget her i verden, der er så uretfærdigt som indkomstbeskatning. Hvis man helt fjerner ejendomsbeskatningen og går over til indkomstbeskatning, vil man i små kommuner, hvis skatteindtægter f. eks. fremkommer overvejende gennem ejendomsbeskatning fra et stort gods eller noget i den retning, en ejendomsbeskatning, som man nu vil fjerne, overvælte hele denne byrde, denne kommunes behov, først og fremmest på de små indkomster i dette sogn, ganske simpelt fordi adskillige store ejendomme har en fantastisk evne til ikke at have nogen synderlig stor indkomst. Når man i henhold til de udtalelser, som det ærede medlem hr. Poul Møller kom med, vil bort fra ejendomsbeskatningen og ikke vil være med til nogen udstykning eller noget i den retning, bliver spørgsmålet egentlig: hvor skal de rene landkommuner efterhånden få deres indtægter fra? Det kan blive uhyre svært.

Det spørgsmål, det ærede medlem hr. Poul Møller særlig var inde på, angår især byproblemerne. Jeg har imidlertid forstået det sådan, at dette forslag tager sigte på

[Niels Andersen.]

alle forhold i samfundet; er det tilfældet, vil jeg gerne medvirke til at udarbejde et forslag om en virkelig effektiv grundskyldslovgivning.

Lynnerup Nielsen: I det foreliggende forslag til folketingsbeslutning opfordrer forslagsstillerne regeringen til at fremkomme med lovforslag til ændringer vedrørende de nuværende ejendomsskatter, idet man ønsker disse ejendomsskatter reduceret til fordel for personlige skatter. Vi kommunister har vore betænkeligheder ved en sådan ændring. Mange landmænd, ikke mindst ejere af de store landbrug, har gennem de seneste år haft gode muligheder gennem de nye afskrivningsregler — og disse er blevet udnyttet på den mest effektive måde. Hvis ejendomsskatterne skulle begrænses til et minimum af, hvad de er i øjeblikket, ville disse store ejendomme faktisk ikke komme til at betale skatter, som kan sidestilles med skatter inden for andre erhverv i vort samfund.

Dermed være ikke sagt, at vi kommunister mener, at alle ejendomsskatter er retfærdige. Vi kan ikke se andet, end at det må være uretfærdigt at lægge skat på en bolig, men i stationsbyer er en ganske almindelig lejlighed jo ofte beskattet med op til 300-400 kr. Det er en betragtelig skat, man skal betale for at have tag over hovedet. Vi mener derfor ikke, at ejendomsskatterne under alle forhold kan siges at være retfærdige, men afskaffe ejendomsskatterne eller i hvert fald begrænse dem stærkt, som forslaget tilsigter — idet der dikteres visse retningslinjer, hvorefter det skal foregå — kan heller ikke mit parti være med til. Kommunernes sociale struktur er jo så vidt forskellig, og hvis lovgivningsmagten griber ind i deres budgetlægning, vil det være at fjerne det kommunale selvstyre. Kommunerne må, alt efter de enkeltes forhold, have selvstyre, også for så vidt angår den måde, på hvilken midlerne til den kommunale forvaltning skaffes frem.

Vi kan ikke se rettere, end at hvis man kaster ejendomsskatterne bort eller begrænser dem meget betydeligt, vil kommunernes forvaltning blive lagt i bestemte rammer, og de vil derfor have vanskeligt

ved at klare sig under den skatteudskrivning, man hidtil har arbejdet med. Som forslaget til beslutning foreligger, er der imidlertid ikke givet bestemte kriterier for, på hvilket grundlag ændringer i ejendomsbeskatningen skal finde sted, og før mit parti ser, på hvilket grundlag det skal ske, kan vi naturligvis ikke tage standpunkt, og det er der heller ikke noget andet parti der kan. Vi vil imidlertid, for så vidt dette forslag til beslutning skulle fremkalde et lovforslag fra regeringen, til den tid tage stilling til indholdet af det pågældende lovforslag.

Indenrigsministeren (Søren Olesen): Jeg har kun nogle få bemærkninger at gøre til de ærede ordførere. Det ærede medlem hr. Thisted Knudsen mente, at man ved at vedtage en lønningslov med tilbagevirkende kraft havde beredt kommunerne visse vanskeligheder. Det er jeg slet ikke uenig med det ærede medlem i, men staten tog da også hensyn hertil, idet finansministeren ikke berøvede kommunerne deres penge, men netop rykkede refusionen frem på forskellige områder, særlig for så vidt angår sygehusudgifterne, for i nogen grad at bøde på den ekstraudgift, kommunerne havde fået.

Det ærede medlem brugte nogle gange det udtryk, at hver gang ejendomsskatterne steg, skød man en ny prioritet ind i ejendommene. Det er imidlertid det samme, der er tilfældet, hver gang priserne på jord stiger; der skydes en ny prioritet ind, hver gang der sker et ejerskifte, og hvad er så bedst: at samfundet fastholder sin ret, eller at man lader privatkapitalen gå ind i stedet for? Jeg mener, det er bedre, at samfundet følger prioriteten op, hvis man kan bruge dette udtryk, for så går dog prisstigningen til dels i de offentlige kasser, og det er samfundet, som er med til at frembringe den, ikke den enkelte tilfældige jordejer.

Det ærede medlem hr. Poul Møller og det ærede medlem hr. Lynnerup Nielsen var inde på bygningsskatterne. Som man ved, gælder den ekstraordinære ejendoms-skyld, der blev pålagt i forbindelse med boliglovgivningen, kun de ældre ejendomme, medens de nye ejendomme er fritaget, og hensigten dermed var at forhindre en urime-

[Indenrigsministeren.]

lig stigning af værdien af de ældre ejendomme. Det ærede medlem hr. Lynnerup Nielsen må derfor være klar over, at lejerne i alle tilfælde ville komme til at betale.

Jeg har aldeles ikke afvist at tage spørgsmålet om byrdefordelingen op. Jeg har sagt, at der er områder her, der kunne være grund til at se på, og det lader til, at jeg i det spørgsmål meget lettere kan blive enig med det ærede medlem hr. Poul Møller end med det ærede medlem hr. Thisted Knudsen, som uden videre mente, at staten burde overtage flere af de udgifter, kommunerne nu er med til at bære, uden at kommunerne til gengæld skulle bære en større andel af andre udgifter. På dette sidste punkt viste det ærede medlem hr. Poul Møller større forståelse; det tyder på, at vi på det område måske nok kan nå til enighed. Jeg kan tilslutte mig, at hvis der skal ske en sådan byrdefordeling, at kommunerne på visse områder helt og fuldt skal bære udgifterne, så må det, hvor folketinget bestemmer, være rimeligt, at staten overtager udgifterne. Jeg har heller ikke afvist at tage ejendomsbeskatningen op til overvejelse og drøftelse og eventuelt fremkomme med forslag, men jeg har hævdet, at vi ikke kan gå ind på den udformning, forslagsstillerne har givet deres henstilling. Hvis man skal tage hensyn til kommunernes forskellige struktur, er man nødt til at indrømme, at der må være mulighed for forskel i ligningsforholdet i de forskellige landkommuner. I købstadkommunerne stiller det sig noget anderledes. Endvidere må jeg dog minde om, at i købstæderne er bygningsskatterne, når vi ser bort fra den ekstraordinære ejendomsskyld, som kom samtidig med boliglovgivningen, fikseret, og den samme ordning kunne man have fået for landkommunernes vedkommende, da vi for 3 år siden drøftede dette forhold, men det ønskede de to partier mærkværdigvis ikke. Det kan man imidlertid tage op, som også et par af de øvrige ordførere har nævnt det, gennem en omlægning fra ejendomsskylden til en grundskyld, så at ejendomsbeskatningen i kommunerne i højere grad kommer til at hvile på grundene end på bygningerne.

Jeg er altså meget villig til både at drøfte spørgsmålet og også til sin tid til at fremsætte et lovforslag, men, som jeg sagde i mit første indlæg, regeringen må naturligvis forbeholde sig ret til at udforme forslaget efter de retningslinjer, som regeringen mener bør gælde for denne beskatning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Thisted Knudsen): Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning *vedtoges* dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til statsbanelov har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse af et kreditinstitut for fiskerierhvervet har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov for Færøerne om folkepension og forslag til lov om ændring i lov for Færøerne om invalideforsikring har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til fællesmærkelov har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 28. maj, kl. 13 med følgende dagsorden:

[Formanden.]1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til folketingsbeslutning om den kommunale ejendomsbeskatning m. v. [af Thisted Knudsen m. fl.]

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om statstilskud til private eksamensberettigede realskoler uden for København, Frederiksberg og Gentofte.

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om statstilskud til private gymnasieskoler og til private realskoler i København, Frederiksberg og Gentofte.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om fordeling af udgifterne til statsskoler og kommunale gymnasieskoler uden for København, Frederiksberg og Gentofte.

5) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om opførelse af fiskeindustrianlæg m. v. og om bygning af havne i Grønland.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om statsgaranti m. v. i forbindelse med Danmarks deltagelse i det skandinaviske luftfartssamarbejde.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om udskydelse af revision af lov om lods væsenet.

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om bemyndigelse til at fravige de i lov nr. 277 af 18. juni 1951 om forsvarets ordning (personellet ved værnene, korpene m. fl.) § 5 givne bestemmelser om antagelse af mather.

Mødet hævet kl. 16⁵⁰.

102. møde.

Torsdag den 28. maj kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget for forretningsordenen har afgivet betænkninger over forslag til lov om ændringer i lov om valg til folketinget og forslag til lov om vederlag og pension m. v. for ministre. Eksemplarer er omdelt.

Ombudsmandsudvalget har afgivet tillægsbetænkning over forslag til lov om ændring i lov om folketingets ombudsmand. Eksemplarer vil blive omdelt.

Det er meddelt mig, at *Anker Lau* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om hjemmemarkedspriser for mælk og mejeriprodukter. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Anker Lau* har vedkommende gruppe udpeget *N. Chr. Christensen*, som herefter er valgt.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til folketingsbeslutning om den kommunale ejendomsbeskatning m. v. [af Thisted Knudsen m. fl.]

Valgt blev: *Holger Eriksen, Dupont, Ove Hansen, Aage Knudsen, Hans R. Knudsen, M. Larsen (Kolding), Edel Saunte, Kirkegaard, Niels Andersen, Thisted Knudsen, Anders Andersen, Alfred Bagh, Niels Eriksen, Thorkil Kristensen, Poul Møller, Jørgen Jørgensen (Ullerup) og Thestrup.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om statstilskud til private eksamensberettigede realskoler uden for København, Frederiksberg og Gentofte.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 4901, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 1099).